СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ І УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

для здобувачів вищої освіти 1 курсу заочної форми здобуття освіти
Освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»
Спеціальності 073 «Менеджмент»
Галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

			Інформація про викладача
ДЕРЕНСЬКА Яна Миколаївна	**доцент кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації, канд. екон. наук, доцент**	derenska@nuph.edu.ua	https://mmqaph.nuph.edu.ua/derenska-jana-mikolaivna/

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації
2. Адреса кафедри: 61121, м. Харків, вул. Валентинівська, 4, 3-й поверх, т. 0572-67-91-72.
3. Веб-сайт кафедри: https://mmqaph.nuph.edu.ua/
4. Консультації: відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації (за посиланням https://mmqaph.nuph.edu.ua/grafiki-potochnih-konsultacij/).
5. Анотація освітнього компонента: «Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками» сприяє вмінню обґрунтовувати господарські рішення та оцінювати ризики, адаптувати та впроваджувати господарські рішення у практичну діяльність закладів охорони здоров'я і суб'єктів фармацевтичного бізнесу в умовах ризику.
6. Мета викладання освітнього компонента: надання знань про методи та інструментарій, необхідні для обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків, засвоєння навиків адаптації та впровадження господарських рішень у практичну діяльність закладів охорони здоров'я і фармацевтичних компаній (організацій) в умовах ризику.
7. Компетентності відповідно до освітньої програми:
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):
ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):
ФК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
ФК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.
ФК 17. Здатність вибудовувати ефективні бізнес-процеси в організаціях, формувати систему економічного управління закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) і фармацевтичних організацій (ФО),

проводити моніторинг та діагностику ефективності їх діяльності, оцінювати можливі ризики і соціально-економічні результати управлінських рішень.

8. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 14. Обґрунтовувати оптимальні господарські рішення та управлінські альтернативи з метою оптимізації використання ресурсів ЗОЗ і ФО, спираючись на прогнозовані тренди соціально-економічного та демографічного розвитку системи охорони здоров'я і фармацевтичного ринку, знання нормативно-правових, законодавчих актів України та інших країн світу в сфері управління і охорони здоров'я. визначати соціально-економічні результати управлінських рішень і оцінювати пов'язані з ними ризики.

ПРН 16. Моделювати і реалізовувати ефективні бізнес-процеси в ЗОЗ і ФО, формувати систему економічного управління в організаціях , здійснювати моніторинг та діагностику ефективності їх діяльності і фінансового стану для запобігання кризових явищ і забезпечення безперебійності функціонування.

9. Статус освітнього компонента: *обов'язковий.*

10. Пререквізити освітнього компонента: «Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками» входить до комплексу підготовки фахівців, який забезпечується авторськими освітніми компонентами: «Управління персоналом і трудове право», «Соціальний менеджмент і соціальна відповідальність», «Господарське і міжнародне приватне право», «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій», «Фінансовий і інвестиційний менеджмент», «Бізнес-планування, облік і контролінг в закладах охорони здоров'я і фармацевтичних організаціях», «Інформаційні системи і технології в управлінні» тощо.

11. Обсяг освітнього компонента: 4 кредити ЄКТС 120 годин: 22 години аудиторних занять, з них – 8 годин лекцій, 8 годин – практичних занять, 6 годин – семінарських занять, 98 годин самостійної роботи.

12. Організація навчання:

Методи навчання:

- *пояснювальний (інформаційно-репродуктивний) метод:* Lecture-based learning – лекції, інший навчальний контент;
- *репродуктивний метод:* традиційні практичні, семінарські заняття;
- *проблемне викладання:* Brainstorming – метод «мозкового штурму»; Case-based learning – метод кейсів; методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу – Mindmapping (використання інтелектуальної карти уяви);
- *частково-пошуковий метод:* Game-based learning – ігрові методи навчання (ділова гра); Team-based learning – метод роботи в малих групах;
- *дослідницький метод:* Research-based learning – участь в науково-дослідницькій роботі, підготовка тез доповідей на конференції, наукових статей

Зміст освітнього компонента:

Змістовий модуль 1. Обґрунтування господарських рішень в діяльності закладів охорони здоров'я і управління ризиками.

Тема 1. *Сутнісна характеристика господарських рішень.*

Тема 2. *Особливості прийняття рішень господарської діяльності суб'єктів фармацевтичного бізнесу.*

Тема 3. *Методичні основи розроблення та обґрунтування господарських рішень.*

Тема 4. *Невизначеність як першопричина ризику.*

Тема 5. *Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень.*

Тема 6. *Обґрунтування інвестиційних і фінансових рішень.*

Тема 7. *Оцінювання ризиків.*
Тема 8. *Основи ризик-менеджменту.*

Організація самостійної роботи:

Самостійна робота включає в себе виконання практичних, ситуаційних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу за темами освітнього компонента, підготовку наукової доповіді (есе) за однією з тем освітнього компонента (за вибором).

13. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль:

Контроль знань на кожному занятті (з кожної теми): усне опитування, складання тестових завдань, ділова гра, колективне та самостійне вирішення ситуаційних задач, наукова доповідь (есе), обговорення кейсів, спостереження за роботою здобувачів в групі при обговоренні ситуаційних завдань.

Контроль змістового модулю: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Умови допуску до контролю змістового модулю: наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю 1.

Семестровий контроль:

Форма семестрового контролю: семестровий залік, семестровий екзамен.

Семестровий екзамен: відповіді на теоретичні питання, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Умови допуску до семестрового контролю:

– до семестрового заліку – поточний рейтинг більше 60 балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю 1, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх видів робіт та вимог, які передбачені робочою програмою освітнього компонента.

– до семестрового екзамену – кількість балів за семестровий залік з освітнього компонента – більше 60 балів, дотримання умов контракту (наявність відмітки декана (заступника декана) факультету в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти про допуск до сесії).

14. Система оцінювання з освітнього компонента:

Оцінювання <u>засвоєння тем</u> освітнього компонента <u>під час занять:</u>

Номер теми освітнього компонента	***Максимальна кількість балів за тему***	***Розподіл максимальної кількості балів за тему за видами робіт***	***Види робіт, за які здобувач отримує бали***
Змістовий модуль 1			
Тема 1.	6	1	*тестування*
		1	*усна відповідь*
		4	*вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань*
Тема 2.	6	1	*тестування*
		1	*усна відповідь*
		4	*вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань*
Тема 3.	6	1	*тестування*
		1	*усна відповідь*
		1	*вирішення ситуаційних*

			(розрахункових) завдань
		3	*ділова гра*
Тема 4.	6	1	*тестування*
		1	*усна відповідь*
		4	*вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань*
Тема 5.	6	1	*тестування*
		1	*усна відповідь*
		4	*вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань*
Тема 6.	6	1	*тестування*
		1	*усна відповідь*
		4	*вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань*
Тема 7.	6	1	*тестування*
		1	*усна відповідь*
		4	*вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань*
Тема 8.	6	1	*тестування*
		1	*усна відповідь*
		1	*вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань*
		3	*кейс*
Тема 1-8.	12	12	*підготовка наукової доповіді (есе)*
Всього балів за змістовий модуль 1:		*60*	
Всього балів за модуль:		*60*	

Вивчення освітнього компонента здобувачами вищої освіти можливе за допомогою неформальної освіти. Замість виконання видів робіт з будь-якої теми освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт здобувача вищої освіти:

– проходження онлайн-курсів на платформах Coursera (онлайн-курси «Risk Management», https://www.coursera.org/specializations/risk-management та «Effective problem solving and decision making», https://www.coursera.org/learn/problem-solving?), Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, вебінарах з теми освітнього компонента (з підготовкою есе, тез доповідей, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу, або тезами доповідей, або відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з теми освітнього компонента (в розробці анкетних форм, проведенні експериментальних досліджень, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання здобувачів <u>за видами робіт</u> <u>під час занять</u>:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	***Максимальна кількість балів***
тестування	*8*

відповіді на теоретичні питання	*8*
вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань	*26*
ділова гра	*3*
кейс	*3*
підготовка наукової доповіді (есе)	*12*
Всього балів:	***60***

Оцінювання під час контролю змістового модулю:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	***Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модулю за видами робіт***	***Максимальна кількість балів за контроль змістового модулю***
Змістовий модуль 1		
тестування	20	*40*
вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань	20	
Всього балів за контроль змістового модулю:		***40***

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти:
під час поточного контролю: 12 балів – підготовка наукової доповіді (есе) (теми 1-8)
під час контролю змістового модулю 1: білети до змістового модуля 1 включають тестові та розрахункові завдання для самостійного вивчення

Оцінювання під час семестрового екзамену:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	***Розподіл максимальної кількості балів за семестровий екзамен за видами робіт***	***Всього балів за семестровий екзамен***
відповіді на теоретичні питання	***60***	***100***
вирішення ситуаційного (розрахункового) завдання	***40***	

Здобувачі вищої освіти, які під час вивчення освітнього компонента, з якого проводиться семестровий екзамен, мали за результатами семестрового контролю від 91 до 100 балів звільняються від складання екзамену (за згодою), при цьому присутність здобувача вищої освіти на екзамені є обов'язковою. У цьому випадку виставляється та оцінка, яку здобувач вищої освіти отримав за семестр (для освітніх компонентів, які вивчаються протягом одного семестру). У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти, складає екзамен за загальними правилами.

Шкала оцінювання семестрового заліку, семестрового екзамену:

При вивченні освітнього компонента застосовується декілька шкал оцінювання: 100-бальна шкала, чотирибальна («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») диференційована шкала (для семестрового екзамену) та недиференційована («зараховано», «не зараховано») двобальна шкала (для семестрового заліку) та рейтингова шкала ECTS. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно таблиці.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за недиференційованою шкалою
90-100	A	Відмінно	зараховано

82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F		

15. Політики освітнього компонента:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітнього компонента здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітнього компонента. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітнього компонента (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітнього компонента, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ».

В рамках академічної свободи викладача замість виконання видів робіт з теми освітнього компонента можливим є зарахування неформальної освіти здобувача вищої освіти.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього компонента:

Обов'язкова література	1. Посилкіна, О. В. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч. посіб. // О. В. Посилкіна, Я. М. Деренська. – Х. : НФаУ, 2018. – 197 с. 2. Посилкіна О. В. Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками: метод. реком. до викон. практ. робіт для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В. Посилкіна, Я. М. Деренська.– Х. : НФаУ, 2021. – 60 с. 3. Посилкіна, О. В. Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками : метод. реком. до викон. самост. роботи для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Управління охороною

	здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В Посилкіна, Я. М. Деренська. – Х. : НФаУ, 2021. – 48 с. 4. Деренська Я. М. Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками: метод. рек. до семінар. занять для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». / Я. М. Деренська, О. В. Посилкіна, Т. В. Крутських. – Харків : НФаУ. – 2023. – 38 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітнього компонента	1. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Підручник. Київ: Кондор, 2018. 187 с 2. Деренська Я. М. Аналіз світових тенденцій в управлінні ризиками фармацевтичної галузі. Механізм регулювання економіки. 2022. № 3-4 (97-98). С. 83–89. 3. Деренська Я. М., Братішко Ю. С., Гладкова О. В. Підходи до управління ризиками фармацевтичної компанії. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. 2022. Т. 27. №1(91). С. 30–37. 4. Донець Л.І. та ін. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Київ, 2017. 472 с. URL: http://cul.com.ua/preview/obgrunt_gosp_reihen_Donez.pdf. 5. Ігнашкіна Т. Б., Гончарук О. В., Найдовська А. О. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. Частина 2 : навчальний посібник. – Дніпро : Україн. держ. ун-т науки і технол., 2023. – 114 с. 6. Мороз О.С. Економічне обґрунтування проектів та управлінських рішень: навчально-методичний посіб. Запоріжжя, ЗДІА, 2017. 214 с. 7. Негрей М. В., Тужик К. Л. Теорія прийняття рішень. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 272 с. 8. Оцінка та управління ризиками в наукових дослідженнях : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Я. М. Деренська. – Х. : Вид-во НФаУ, 2019. – 205 с. 9. Полінкевич О. М. Обгрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб / О. М. Полінкевич, І. Г. Волинець. – Луцьк : Вежа Друк, 2018. – 336 с. 10. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб. Луцьк : Вежа Друк, 2018. 336 с. 11. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / Ю.Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.; за ред. Ю. Є. Петруні. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с. 12. Рогач С. М., Герасимчук Н. А., Мірзоєва Т. В., Томашевська О. А. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: підручник (перевидання). Київ : ЦП «Компринт», 2020. 597 с. 13. Tucci L. What is risk management and why is it important? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.techtarget.com/searchsecurity/definition/What-is-risk-management-and-why-is-it-important 14. Risk management and decision-making in relation to sustainable development [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/4/2019/11/10_Chapter-7.pdf
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення	1. Офіційний сайт міжнародної організації зі стандартизації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.iso.org 2. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/ 3.Студентська наукова бібліотека. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.nuph.edu.ua/

освітнього компонента	
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1998

17. Матеріально-технічне та програмне забезпечення освітнього компонента:

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп’ютер; мультимедійний проектор; екран мультимедійний.

Програмне забезпечення: програма Office Standard; програма для організації відеоконференцій ZOOM; модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE; онлайн платформа Miro.